

РЕШЕНИЕ

№ 87

гр. София , 28.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО XIV ВЪЗЗ. СЪСТАВ в публично заседание на пети юли, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Андрей Ангелов
Членове: Емил Дечев
Кристина Гюрова

при участието на секретаря ДАНИЕЛА Д. ГЕНЧЕВА в присъствието на прокурора Дочо Пламенов Дочев (СГП-София) като разгледа докладваното от Андрей Ангелов Въззивно административно наказателно дело № 20211100601862 по описа за 2021 година

Производството е по реда на глава XXI от НПК.

С решение от 22.03.2021 г. по НАХД № 14 938 по описа за 2020г., Софийски районен съд /СРС/, НО, 23 състав е признал обвиняемата А.Х. С. за невиновна в това, че на 07.04.2020г. в гр. София, в условията на продължавано престъпление - с две деяния, които осъществяват по отделно един състав на едно и също престъпление, извършени са през непродължителен период от време, при една и съща обстановка и при еднородност на вината, при което последващите се явяват от обективна и субективна страна продължение на предшестващите, да е предала - чрез изявление в ефира на телевизионно предаване „Още от деня“, излъчвано по телевизия БНТ1 и чрез изявление в интервю, излъчено по програма „Хоризонт“ на БНР и публикувано на сайта на БНР - заблуждаващи знаци за тревога, както следва:

1. на 07.04.2020 г., в гр.София, в периода от 07.45 часа до 07.57 часа да е предала, чрез изявление в интервю, излъчено по програма „Хоризонт“ на БНР, предаване „Преди всички“ и публикувано на сайта на БНР, заблуждаващи знаци за тревога, като заявила следното: „има логистични проблеми дори за лекарства, които са на територията на страната...има логистични проблеми по границите“, както и че „има логистични проблеми, активните субстанции за производство на лекарства голяма част

се закупуват от Индия и Китай, сега това не е възможно и се очаква недостиг на някои лекарства“;

2. на 07.04.2020г., в гр.София, в периода от 18.38 часа до 18.49 часа да е предала, чрез изявление в ефира на телевизионно предаване „Още от деня“, излъчвано по телевизия БНТ 1, заблуждаващи знаци за тревога, като заявила следното: „очаква се недостиг на лекарствени продукти, тъй като част от активните субстанции, които се влагат в производството на много масови лекарства, се закупуват от Китай и от Индия, което към настоящия момент е невъзможно“, поради което и на основание чл.304 от НПК я е оправдал по обвинението за извършено престъпление по чл.326, ал.1, вр. чл.26, ал.1 от НК.

От така постановеното решение е останал недоволен прокурор при СРП, който е подаден въззивен протест (и допълнение към него) изразява недоволство от съдебния акт, твърдейки допуснато от първостепенния съд съществено процесуално нарушение довело до ограничаване правата на държавното обвинение и изразено в неуважаване на доказателствени искания на прокурора при проведеното съдебно следствие. Прави се искане за отмяна на решението на СРС и връщане на делото за ново разглеждане от друг съдебен състав. В допълнението към протеста се развиват доводите за допуснато съществено процесуално нарушение от страна на първостепенния съд, довело до непълнота на събраните по делото доказателства и липса на обективно, всестранно и пълно изследване на релевантните факти, а оттам и до неразкриване на обективната истина по делото. В условията на алтернативност, прокурорът посочва и доводи за неправилност на първоинстанционния акт, като намира, че изводът на СРС за недостиг на лекарства в аптечната мрежа е произволен и не почива на събраните на д.п. гласни и писмени доказателства.

В съдебно заседание прокурорът от СГП не поддържа протеста, като счита, че обвиняемата не е осъществила от обективна страна състава на инкриминираното престъпление, а е изразила мнение, отразено от БНТ и БНР, което по естеството си не е с характер на невярно или заблуждаващо съобщение за тревога. Предлага на съда да потвърди решението на СРС.

Първият от упълномощените защитници на обв. С. – адв. Х. Б. моли съда да остави без уважение попадения протест и потвърди атакуваното решение като правилно и законосъобразно, в която насока се позовава и на практиката на съдебния състав.

Вторият от упълномощените защитници на обв. С. – адв. В. П. също пледира за потвърждаване на решението на СРС, като в тази насока изразява становище за тълкуването на състава на престъпление по чл. 326, ал.1 от НК с развитието на

обществените отношения, което не позволява ограничаване на правото на изразяване.

Обв. С. не изразява становище по съществуващото на делото.

Въззивният съд служебно (с оглед доводите в допълнението към протеста) счете за необходимо да допусне провеждането на съдебно следствие, в хода на което бяха приобщени писмени доказателства – писмо от НЗОК от 30.06.2021г. с приложени справка за подадените до НЗОК от притежателите на разрешение за употреба /технически упълномощени представители уведомявания за преустановяване на продажбата , уведомявания за трудности за доставка или за временно или по – дълготраен недостиг на лекарствени продукти по приложение №1 на Позитивния лекарствен списък, включени в списъка на НЗОК по Наредба №10 от 2009г. за периода от 22.04.2019г. до 22.04.2020г. и справка за постъпили по електронен път или на хартиен носител сигнали от пациенти за откази на търговци на дребно на лекарствени продукти за отпускане на лекарствени продукти, поради липса в аптечната мрежа за периода от 22.04.2019г. до 22.04.2020г.

Софийски градски съд, Наказателна колегия, XIV въззивен състав, като съобрази изложените доводи и сам служебно провери изцяло правилността на решението, намира за установено следното:

На първо място следва да бъдат обсъдени доводите на прокурора за допуснати от първостепенния съд съществени нарушения на процесуалните правила, свързано с недопускане на поискани от прокурора доказателства и служене с негодни такива (незаверени преписи от документи), доколкото основателността на това възражение предпоставя по – нататъшните разсъждения на въззивната инстанция по съществуващото на делото. Настоящият съдебен състав намери, че същите не са основателни по следните съображения. В д.п. прокурорът /dominus litis в посочената фаза/ е единственият орган, който определя развитието на производството, включително и обема доказателства, необходими за изграждане на неговото убеждение, че дадено лице е извършило конкретно престъпление, като събраните от него доказателства са годни съгласно реда на чл. 378, ал.2 от НПК при формиране и на съдийското убеждение по фактите, релевантни за правилния изход на делото. От изложеното следва, че позицията на прокурора за събиране на доказателства в съдебното производство е най – малкото непоследователна и противоречива, тъй като едва в централната фаза на производството е счел, че събраните до този момент доказателства в подкрепа на тезата му са неубедителни. От друга страна, за да бъде удовлетворено едно доказателствено

искане на страна в производството, е нужно доказателственото средство да е относимо и необходимо към предмета на доказване по делото. В тази смисъл и настоящия съдебен състав намери, че направените в о.с.з., проведено на 22.03.2021г. пред СРС искания по доказателствата не се явяват необходими за правилния изход на делото (срв. определение на въззивния съд от 09.06.2021г.). На трето място следва да бъде посочено, че неудовлетворяването на доказателствените искания на страна по делото не е основание за отмяна на първоинстанционния акт, тъй като е възможно исканите доказателства да бъдат събрани от въззивната инстанция, който е такава по фактите и също разполага с възможност да попълва делото с доказателства (каквото и настоящия съдебен състав стори именно с оглед представените от защитата незаверени справки от НЗОК, като изисканите такива са с идентично информационно съдържание). Ето защо и поради неоснователността на доводите на прокурора за допуснато от СРС съществено отстранимо съществено нарушение на процесуалните правила, следва да се обсъди правилността и обосноваването на първоинстанция съдебен акт.

От фактическа страна, въззивният състав прие за установено следното:

Обв. А.Х. С. е родена на ***** г. в гр. София, българка, български гражданин, неосъждана, с висше образование, трудово ангажирана, омъжена, с постоянен адрес: гр. София, ул. ***** с ЕГН *****.

Към м. 04.2020г. Р. България се намирала в извънредно положение, свързано с епидемиологичната криза, причинена от коронавируса SARS-CoV-2, водещо до заболяването COVID-19 и на територията на страната се наблюдавало негово бързо разпространение. Поради това не само в България но и в рамките на ЕС били въведени редица ограничения за износ на редица предпазни средства, дезинфектанти и лекарствени продукти.

Към 07.04.2020г. обвиняемата била председател на Български фармацевтичен съюз и разполагала с достоверна информация, че множество фармацевтични компании срещат затруднения с производството и доставката на лекарствени продукти, а така също и че лекарствени продукти, способстващи за по – лекото протичане на заболяването COVID-19 както и други такива не са налични / са изчерпани в аптечната мрежа.

На 07.04.2020 г., за времето от 07.45 часа до 07.57 часа, в гр. София обвиняемата А.Х. С. (към този момент С.) в това си качество взела участие в предаването „Преди всички“, като дала интервю, излъчено на живо по програма „Хоризонт“ на БНР и публикувано на сайта на БНР. В интервюто били обсъждани теми относно издаването от личните лекари рецепти, генеричната замяна на лекарства и нормативната уредба относно същата в Р. България, както и дейността на БФС и аптечната мрежа в условията на обявеното в страната извънредно положение. В хода на интервюто обвиняемата заявила следното: „има логистични проблеми дори за лекарства, които са на територията на страната...логистичните проблеми по границите“, както и че „има проблеми активните субстанции за производство на лекарства, голяма част от тях се закупуват от Индия и Китай, сега това не е възможно се очаква недостиг на някои

лекарства“.

Също на 07.04.2020 г., в гр. София в периода от 18.38 часа до 18.49 часа обв. С. участвала в качеството ѝ на председател на Български фармацевтичен съюз в телевизионното предаване „Още от деня“, излъчено по телевизия БНТ1 на същата дата. В хода на предаването също били обсъждани теми, касаещи генеричната замяна на лекарства и нормативната уредба относно същата в Р. България, както и дейността на БФС и аптечната мрежа в условията на обявеното в страната извънредно положение, като обвиняемата С. заявила следното: „имаше временен недостиг на някои лекарствени продукти. Очаква се обаче недостиг на други, тъй като част от активните субстанции, които се влагат в производството на много масови лекарства, се закупуват от Китай и от Индия, което към настоящия момент е невъзможно“.

Тези факти се установяват по несъмнен начин от събраните по делото (преимуществено в хода на първоинстанционното съдебно следствие) доказателства: обясненията на обвиняемата, дадени в хода на съдебното следствие, показанията на свидетелите П.С.З., Е.И. М., В.К.М., И.Я.М. М.С.Д.-Г., О.В.Н., Р.А.К.-Ж., дадени в хода на д.п. и приобщени по реда на чл. 378, ал.2 от НПК, заключението на съдебно – техническата експертиза, приета в хода на първоинстанционното съдебно следствие, както и многобройните писмени доказателства (описани подробно в мотивите към първоинстанционната присъда), включително и събраните в хода на въззивното съдебно следствие такива (цитираните по – горе писмо и справки от НЗОК).

Във връзка с наведените в протеста доводи, както и по силата на служебното начало в процеса, въззивният съд направи собствен анализ на събраните по делото писмени доказателства и най-вече гласни доказателствени средства относно наличието на престъпление, участието на обвиняемата при извършването му и конкретния механизъм на осъществяването му, като при него не констатира неправилно или необосновано / превратно процедиране на контролираната инстанция при установяване на релевантните факти и доказателствената оценка на източниците на интересуващата делото информация. Видно от приетата фактическа обстановка, сходна с установената от състава на СРС, въззивният съд изразява съгласие с доказателствения анализ, направен от предходната инстанция. Съществува практика на ВКС (р. № 372/01.10.2012г. по н.д.№ 1158/2012г., НК, III НО, ВКС), че при подобна хипотеза въззивният съд не е длъжен да обсъжда отново подробно доказателствата по делото, а може да анализира само тези, които се оспорват, за да отговори изчерпателно на наведените доводи в жалбата или протеста.

Независимата оценка на достоверността на гласните доказателствени средства, единствено между които съществуват противоречия за релевантните за правилния изход на делото обстоятелства, извършена от въззивния съд сочи на идентични с

направените от контролираната инстанция доказателствени изводи. Показанията на св. И.М. (председател на УС към БЛС) и на св. М.Д.-Г. (Директор на Дирекция надзор на пазара и инспекции към ИАЛ) в смисъл, че няма липса или недостиг на лекарства на територията на страната, не почиват на техни възприятия, а представляват извод, базиран на липсата на уведомление от ИАЛ за такова обстоятелство и липса на издадена заповед на Министъра на здравеопазването, съответно не са в състояние да удостоверят тези обстоятелства; подобни са показанията на св. О.Н. и св. Р.К. – Ж., последната от които не изключва възможността от недостиг на лекарствени средства, а данните в показанията на св. Н. (че в МЗ не са постъпвали сигнали за недостиг на какъвто и бил вид лекарства) обективно не противостоят на данните от писмените доказателства, че в НЗОК са постъпили множество (12) сигнала именно за дефицит на лекарства в търговската мрежа, тъй като се касае до отделни учреждения. В този смисъл обясненията на обв. С., че в интервюта си същата се е позовала на публично достъпна и достоверна информация не се оборват от друго събрано по делото доказателство, а напротив – намират подкрепа в писмените такива, като особено значимо за правилния изход на делото се явява съобщението на ЕМА от 06.04.2020г., в което Европейската комисия по лекарствата изрично посочва: „ Някои страни членки на ЕС посочват, че започват да изпитват недостиг на определени лекарства, използвани при пациенти с коронавирус.... Броят случаи на недостиг на лекарства е нараснал през последните няколко години, като проблемът в условията на настоящата пандемия се утежнява от много различни фактори, напр. временно затваряне на производствени мощности заради карантина, логистични проблеми заради затваряне на граници, забрани за износ, временно преустановяване на дейности в трети страни, доставящи лекарства за ЕС, повишено търсене поради лечение на пациенти с коронавирус, презапасяване в някои болници, но и презапасяване от страна на отделни граждани, а и на ниво страни членки....“; сведенията в обясненията на обв. С. намират потвърждение и при данните на национално ниво – срв. писмо изх. № ИАЛ-13429/03.04.2020 г. на изпълнителния директор ИАЛ с изброяване на лекарствени продукти, които се прилагат за лечение на заболявания със социалнозначим характер, за които са подадени уведомления от търговци на едро и притежатели на разрешения за употреба с ежеседмично постъпили сигнали за липса в аптечната мрежа на посочени лекарствени продукти и предложение до Министъра на здравеопазването, с цел предотвратяване на кризисна ситуация на недостиг от описаните лекарства, да се забрани износът им от територията на страната; писмо № ИАЛ-13031/01.04.2020 г. за подадено до ИАЛ уведомление на притежателя на разрешението за употреба на лекарствения продукт „Euthyrox“ за временно преустановяване на продажбите му; заповед № РД-01-246/30.04.2020 г. на Министъра на здравеопазването за забрана за износ на лекарствени продукти; писмо вх. № 30-01-190/20.03.2020 г. на генералния мениджър на З.Ф. Полфарма С.А. - клон България, че към 19.03.2020 г. в резултат на

неочаквани производствени затруднения на пазара в България се преустановяват доставките на лекарствения продукт Тенофовир Полфарма 275 мг.; приложение № 1 към решение изх. № ИАЛ-16379/27.04.2020 г. на изпълнителния директор на ИАЛ, че доставките на множество лекарствени продукти са били преустановени поради производствени и маркетингови причини в периода 14.10.2019 г.- 14.04.2020 г.; справките от НЗОК за подадените до НЗОК от притежателите на разрешение за употреба /техни упълномощени представители уведомления за преустановяване на продажбата , уведомления за трудности за доставка или за временно или по – дълготраен недостиг на лекарствени продукти по приложение №1 на Позитивния лекарствен списък, включени в списъка на НЗОК по Наредба №10 от 2009г. за периода от 22.04.2019г. до 22.04.2020г. и за постъпили по електронен път или на хартиен носител сигнали от пациенти за откази на търговци на дребно на лекарствени продукти за отпускане на лекарствени продукти, поради липса в аптечната мрежа за периода от 22.04.2019г. до 22.04.2020г., според които множество (над 70) лекарствени продукта са с временно /постоянно преустановяване на продажбите или зачестили сигнали за недостиг и 12 сигнала от граждани за липса на лекарствени продукти.

В този смисъл оплакването на прокурора за необоснованост (произволност) на фактическата констатация на СРС за недостиг на лекарства в аптечната мрежа не е основателно – в съответствие с данните в доказателствените източници, събрани по делото, първоинстанционният състав е приел за установено по делото това обстоятелство и изводът му се споделя от въззивния съд.

Противоречия относно останалите включени в предмета на доказване обстоятелства не е налично – времето, мястото и конкретно употребените от обвиняемата изрази при интервютата ѝ пред БНР и БНТ1 се установяват еднопосочно и категорично от показанията на разпитаните св. З. и М., най – вече от заключението на съдебно-техническата експертиза и не се оспорват от самата обвиняема.

Правилно СРС е счел показанията на св. С. за неотносими към предмета на делото, доколкото същият изразява своето лично отношение и оценка към изявленията на обвиняемата.

В заключение, освен издържали при проверката, извършена от настоящия съдебен състав при спазване принципите на формалната логика, изводите на проверяваната инстанция по интересуващите делото факти са направени при пълнота на доказателствения материал, необходим за пълното и обективно изясняване на включените в предмета на доказване обстоятелства. Конклюдентно съдържащите се в протеста твърдения за липса на положени доказателствени усилия от СРС и решаване на делото при непълнота на доказателствата обективно не съответстват на обема на първоинстанционното съдебно следствие, протоколите за разпит на свидетелите,

ценени по реда на чл. 378, ал.2 от НПК, назначаването на съдебно – техническа експертиза от първоинстанционния съд, които актове удостоверяват проявени прецизност и пълнота при извършването на процесуално – следствените действия от органа по ръководство и решаване в тази фаза на производството.

Въз основа на така изложените фактически изводи съдът намира от правна страна следното:

Протестът на СРП е неоснователен.

По същество решението на СРС е правилно. Обвиняемата С. следва да бъде оправдана по повдигнатото ѝ обвинение по чл.326, ал.1, вр. чл.26, ал.1 от НК поради обективната несъставомерност на вменените ѝ две деяния, включени в продължаваното престъпление.

Следва да се посочи, че съставът на чл. 326, ал.1 от НК систематически се намира в гл.Х от НК – „Престъпления против реда и общественото спокойствие“, което предопределя обекта на защитаваните обществени отношения – установените в Р. България обществен ред и спокойствие, т.е. за да бъде едно деяние престъпление по посочения текст същото следва да бъде с насоченост към нарушаването на защитаваните от закона блага, още повече, че съставът на чл. 326, ал.1 от НК предвижда възникването на наказателна отговорност при предаване по радио, телефон или по друг начин на неверни повиквания или заблуждаващи знаци за помощ, злополука или тревога, т.е. престъплението се явява формално - на обикновено извършване (поставяне в опасност) и за да е съставомерно не е необходимо да е настъпил определен резултат, а е достатъчно осъществяването на изпълнителното деяние с посочения в закона предмет.

Инкриминираните от държавното обвинение изрази на обв. С. „има логистични проблеми дори за лекарства, които са на територията на страната...има логистични проблеми по границите“, както и че „има логистични проблеми, активните субстанции за производство на лекарства голяма част се закупуват от Индия и Китай, сега това не е възможно и се очаква недостиг на някои лекарства“ (пред БНР) и „очаква се недостиг на лекарствени продукти, тъй като част от активните субстанции, които се влагат в производството на много масови лекарства, се закупуват от Китай и от Индия, което към настоящия момент е невъзможно“ (пред БНТ1) не представляват по съществуващото с и заблуждаващи знаци за тревога. Мнозинството от настоящия съдебен състав в предходно решение по в.н.ч.д. № 5257 по описа за 2016г. на СГС е изразило становището си относно обективната съставомерност на поведение, изпълващо

признаците на изпълнителното деяние по чл. 326, ал.1 от НК и понастоящем продължава да го поддържа - знак за тревога в контекста на защитаваните обществени отношения следва да бъде приет като конкретна информация за осъществено събитие, което се отразява обективно неблагоприятно за неопределен брой трети лица, т.е. би довело до смут и безпокойство в неопределен брой български граждани и по този начин би засегнало общественото спокойствие и ред; тази информация (по дефиниция „знакът“ винаги е еднозначен и сочи за ясно дефинирана опасност) трябва да е конкретна, т.е. да съдържа твърдения за настъпили факти (за случили се в действителност събития, които са съществуващи и обективно проверени), а не съждения, оценки, субективни тълкувания и т.н., свързани с възприемането на дадено събитие от страна на подаващия информацията и възможните му последици в обществения живот.

Инкриминираните по делото изявления на обв. С. представляват основания на заслужаващи доверие общодостъпни данни твърдения за обществени неблагоприятия (недостиг на лекарствени продукти на територията на страната), които обективно са били верни – съответствали са на обективната истина, видно от приетото във фактическата част на настоящото решение. Съобщаването на обществено значима и вярна информация не представлява знак за тревога, а е обществено полезна дейност по информиране на обществото за събития (макар и неблагоприятни), свързана с най – висшите блага в съвременното общество – човешките здраве и живот. Обв. С. е споделила публично информация в сферата, в което е била професионално ангажирана, която нейна теза впоследствие е възприета като държавна политика – така със заповед № РД-01-246/30.04.2020 г. на Министъра на здравеопазването е наложена забрана за износ на лекарствени продукти от територията на Р.България именно във връзка с недопускане недостига им в страната.

Изводът който се налага е, че изначално обвинението срещу обв. С. е несъставомерно от обективна страна и същата не е осъществила състав на престъпление срещу установените в Р. България обществен ред и спокойствие, а напротив – изразите, инкриминирани по делото, са довели до информираност и обществена дискусия по значим проблем, т.е. поведението ѝ е полезно в едно демократично общество.

С оглед на изложеното и поради съвпадане на правните изводи на настоящата инстанция с тези на първоинстанционния съд, постановеното от СРС, НО, 23 състав решение по НАХД № 14 938 по описа за 2020 г. следва да бъде потвърдено.

При цялостната служебна проверка на решението въззивният съд не констатира нарушение на материалния закон, съществени нарушения на процесуалните правила, необоснованост или непълнота на доказателствата.

С оглед изхода на делото и на основание чл.190, ал.1 от НПК разноските по делото следва да останат в тежест на Държавата.

Воден от горното и основание чл. 338 от НПК, Софийски градски съд, НО, XIV въззивен състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение от 22.03.2021 г. по НАХД № 14 938 по описа за 2020г. на Софийски районен съд, Наказателно отделение, 23 състав, с което обвиняемата А.Х. С. е призната за невиновна и оправдана по обвинението по чл.326, ал.1, вр. чл.26, ал.1 от НК.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване и протестиране.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____